

Cuprins

Prefață (Diac. Ioan I. Ică jr)	1
Cuvânt de mulțumire	1
Introducere: Despre duhovnicie și îndrumare spirituală în <i>Pateric</i>	1
Capitolul I. Practica îndrumării duhovnicești în monahismul timpuriu: (pre)istoria temei	2
1.1. Avva sau Bătrânul în spiritualitatea pustiei	2
1.1.1. „Îmi ajunge să te privesc”: avva Antonie și modelul părintelui duhovnicesc	2
1.1.2. Părinții deșertului – „icoane” ale iubirii dumnezeiești	4
1.1.3. Evagrie Ponticul – „filosof” sau avvă al deșertului?	4
1.2. „A trăi după Regulă”: Sfântul Pahomie și îndrumarea duhovnicească	5
1.2.1. „Sunetul de toacă”: îndrumarea duhovnicească în <i>koinonia</i> pahomiană	5
1.3. „Din Egipt în Palestina”: „Școala din Gaza” și renașterea îndrumării duhovnicești	6
1.3.1. <i>Scrisorile</i> Sfinților Varsanufie și Ioan: un „kurs de îndrumare duhovnicească prin corespondență”	6
1.4. „De la pustia egipteană la muntele Sinaiului”: Sfântul Ioan Scărarul și sinteza povățuirii duhovnicești ...	7
1.4.1. „A călăuzi prin înfățișarea ta văzută”: rolul și funcțiile părintelui duhovnicesc în <i>Scara</i>	7

Capitolul II. Părintele duhovnicesc în <i>Apophtegmata Patrum</i>: o lectură tematică	84
2.1. Părintele duhovnicesc: precizări terminologice	84
2.1.1. Bătrânul deșertului – o figură harismatică „ne-instituționalizabilă”	84
2.2. Paternitate și îndrumare spirituală la Părinții pustiei	92
2.2.1. Relația avvă–ucenic în spiritualitatea deșertului	92
2.2.2. „Dă sânge și ia Duh”: procesul „gestației” și nașterii duhovnicești în <i>Pateric</i>	99
2.2.3. „Tu poți deveni ca focul”: fizionomia ascetică a Bătrânului	105
2.3. Chipul avvei la Sfântul Ioan Casian: un model (re)constituit	113
2.3.1. Relația <i>senex–discipulus</i> în <i>Convorbiri duhovnicești</i>	113
2.3.2. <i>Cura animarum</i> : un antrenament pentru desăvârșirea ascetică la Sfântul Ioan Casian	122
2.4. Asceți, episcopi și conceptul de autoritate duhovnicească în monahismul egiptean	134
2.4.1. Fundamentul autorității spirituale în <i>Pateric</i> : harismă sau/și ierarhie?	134
2.4.2. Discernământul duhovnicesc (<i>diakrisis</i>) – semnul autorității ascetice	147
2.4.3. „Dezvăluirea gândurilor” <i>versus</i> spovedania „instituțională”: semnificația pocăinței în deșert	153
2.4.4. „Avva, spune-mi un cuvânt”: apoftegma patericală – un cuvânt cu putere multă ...	160
Capitolul III. Raportul maestru–ucenic în Antichitatea greco-romană: un <i>intermezzo</i> filosofic	169
3.1. Tradiția filosofică a îndrumării spirituale: expunerea unei probleme	169
3.1.1. Filosoful ca îndrumător spiritual (<i>kathégemon</i>): câteva considerații	169

3.2. Psihagogia sau îndrumarea antică (<i>epimeleia heautou</i>): o retrospectivă filosofică	1
3.2.1. <i>Cura sui</i> sau filosofia ca „exercițiu spiritual”: o introducere	1
3.2.2. <i>Exercitium spirituale</i> – de la scenariul delfic la cel monastic egiptean	1
3.2.3. De la maestrul înțelepciunii la părintele duhovnicesc: destinul unei metamorfoze	1
3.3. <i>Philosophia medicans</i> sau funcția terapeutică a filosofiei în perioada elenistică	2
3.3.1. Școala filosofică – un <i>iatreion</i> spiritual	2
3.3.2. „Fața lui strălucea ca soarele”: de la serenitatea stoică la seninătatea ascetică	2
3.4. Asceza monahală și <i>paideia</i> filosofică: o evaluare comparativă	2

Capitolul IV. Tradiția paternității duhovnicești în Răsăritul creștin: câteva repere generale	2
4.1. „Și atunci când tace, viața lui vorbește”: puterea exemplului personal în <i>Pateric</i>	2
4.2. „El trebuie să crească, iar eu să mă micșorez”: conceptul de ascultare în spiritualitatea deșertului	2
4.3. „Învață-ne să socotim bine zilele noastre”: arta de a îmbătrâni la Părinții pustiei	2
4.4. Avva din <i>Pateric</i> : un „bătrân frumos” (<i>kalogeros</i>)	2
Concluzii	2
Bibliografie	2